

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning

Sekretess för uppgifter om statliga tjänstepensionsförmåner

Fi2020/00004/ESA

Januari 2020

Sammanfattning

I promemorian föreslås att en ny sekretessreglering införs i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) till skydd för enskilda för uppgifter i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner. Sekretessen ska gälla hos Statens tjänstepensionsverk och i domstol för uppgifter om en enskilds personliga förhållanden och om hur tjänstepensionsmedel har placerats. Sekretessen ska också gälla för uppgift om vad den enskilde i förtid har bestämt avseende förmånstagare i händelse av eget dödsfall (återbetalningsskydd). För uppgift i en allmän handling föreslås att sekretessen ska gälla i högst 70 år.

Sekretessen ska inte hindra att uppgifter lämnas till försäkringsgivare hos vilken tjänstepensionsmedel placeras för en enskilds räkning. Sekretessen ska inte heller hindra att uppgifter lämnas ut till och hanteras av Pensionsmyndigheten under krig och krigsfara.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2020.

Innehållsförteckning

1	Författningsförslag	4
1.1	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	4
2	Statliga tjänstepensionsförmåner.....	6
2.1	Om statliga tjänstepensionsförmåner.....	6
2.2	Statens tjänstepensionsverk administrerar den statliga tjänstepensionen	7
3	Gällande rätt.....	9
3.1	Offentlighet- och sekretess	9
3.2	Sekretess i Statens tjänstepensionsverks verksamhet.....	10
3.3	Sekretessen för premiepensionsuppgifter – en jämförelse	12
4	Förstärkt sekretesskydd vid hantering av statliga tjänstepensionsförmåner.....	13
4.1	Sekretess ska gälla för uppgifter i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner.....	13
4.2	Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter bör inte inskränkas	19
5	Ikraftträdande	19
6	Konsekvenser	19
7	Författningskommentar	20
7.1	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.....	20

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att det ska införas tre nya paragrafer, 28 kap. 8 a–8 c §§, och närmast efter 28 kap. 8 § och närmast före 28 kap. 8 a–8 c §§ nya rubriker av följande lydelse.

28 kap.

Statliga tjänstepensionsförmåner

Ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner

8 a §

Sekretess gäller hos Statens tjänstepensionsverk och domstol i ärende om statliga tjänstepensionsförmåner för uppgift om

1. en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs,

2. hur tjänstepensionsmedel har placerats för en enskilds räkning, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider men, och

3. vad en pensionssparare har bestämt om skydd av tjänstepensionsmedel till förmån för efterlevande.

Sekretessen enligt första stycket 3 gäller inte sedan pensionsspararen har avlidit.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Sekretessbrytande bestämmelse

8 b §

Sekretessen enligt 8 a § hindrar inte att uppgift lämnas till en försäkringsgivare hos vilken tjänstepensionsmedel placeras för en enskilds räkning, om uppgiften behövs där för pensionsförsäkringens utformning.

Sekretessen enligt 8 a § hindrar inte att uppgift lämnas till Pen-

sionsmyndigheten med stöd av en sådan överenskommelse som avses i 117 kap. 6 § andra stycket socialförsäkringsbalken.

Överföring av sekretess

8 c §

Får Pensionsmyndigheten efter en sådan överenskommelse som avses i 117 kap. 6 § andra stycket socialförsäkringsbalken en uppgift från Statens tjänstepensionsverk som är sekretessreglerad i 8 a §, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos Pensionsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2020.

2 Statliga tjänstepensionsförmåner

2.1 Om statliga tjänstepensionsförmåner

Tjänstepensionen är i huvudsak kollektivavtalsreglerad i PA 16

Den som är statligt anställd omfattas av det statliga kollektivavtalet om tjänstepensionsförmåner, benämnt Pensionsavtal för arbetstagare inom det statliga avtalsområdet 2016, i fortsättningen kallat PA 16. Kollektivavtalet har ingåtts mellan Arbetsgivarverket och de centrala arbetstagarorganisationerna inom det statliga avtalsområdet. Den närmare kretsen av individer som omfattas av PA 16 framgår av avtalet och dess bilagor.

Äldre kollektivavtal om statliga tjänstepensionsförmåner gäller fortfarande i viss utsträckning. Som exempel kan nämnas att bestämmelser i kollektivavtalet PA-91 fortfarande gäller för ett fåtal personer som innehar anställningar som myndighetschefer och ett hundratal enskilda personer som har rätt till sjukpension fram till dess att de uppnår aktuell ålder för att få ålderspension. Det finns även författningar som berör tjänstepensioner inom det statliga avtalsområdet och som innebär att PA 16 ska tillämpas på ytterligare arbetstagare inom den statliga förvaltningen. Ett exempel är förordningen (2016:411) om tjänstepension, inkomstgaranti och avgångsförmåner till myndighetschefer, som anger att PA 16 ska tillämpas för vissa arbetstagare som är myndighetschefer eller innehar chefsanställningar, men som även innehåller tillägg till och undantag från bestämmelserna i PA 16.

Delar av de statliga tjänstepensionsförmånerna är valbara

Enligt PA 16 finns en valbar del av tjänstepensionen i form av den individuella ålderspensionen. Denna förmån är premiebestämd, vilket innebär att en viss premie, vanligen angiven i procent av den utbetalda månadslönen, löpande sätts av under de år som den anställde arbetar. Hur stor pensionen blir beror på hur mycket pengar som har satts av under åren och hur stor avkastningen har blivit. Att den individuella ålderspensionen är valbar innebär att den anställde kan välja hur en del av den tillgodoräknade premien ska förvaltas. För denna del kan han eller hon välja mellan en traditionell försäkring eller en fondförsäkring hos ett antal olika försäkringsgivare.

Statens tjänstepensionsverk (SPV), är valcentral för den individuella ålderspensionen. Det innebär bl.a. att myndigheten skickar ut valblanketter, registrerar gjorda val och meddelar vald försäkringsgivare uppgifterna. SPV förmedlar dessutom premien från arbetsgivaren till försäkringsgivaren. Om den enskilde inte gör något aktivt val placeras premien för närvarande i en traditionell försäkring med återbetalningsskydd hos Kåpan Pensioner försäkringsförening (Kåpan pensioner).

Efterlevandeskyddet kallas i PA 16 för återbetalningsskydd

Enligt PA 16 kompletteras tjänstepensionen med ett frivilligt skydd för arbetstagaren som innebär att den försäkrade i förtid kan bestämma att anhöriga får del av pensionskapitalet om den försäkrade dör. Detta skydd betecknas återbetalningsskydd och är en form av frivilligt efterlevandeskydd som är jämförbart med efterlevandeskydd enligt 91 kap. socialförsäkringsbalken (SFB).

Återbetalningsskyddet kan vara förvalt eller inte, beroende på villkoren hos just den försäkringsgivare som pensionsspararen har valt. Om återbetalningsskyddet är förvalt finns en rätt att avsäga sig det. Om det inte är förvalt kostar det inget att välja till ett återbetalningsskydd. Med ett återbetalningsskydd blir tjänstepensionen lägre. Detta beror på att pensionsspararen inte får del av s.k. arvsvinster, dvs. de tillgodohavanden som finns i försäkringssystemet från personer som inte har valt återbetalningsskydd och som har avlidit.

2.2 Statens tjänstepensionsverk administrerar den statliga tjänstepensionen

Statens tjänstepensionsverk är en statlig förvaltningsmyndighet

SPV är en statlig förvaltningsmyndighet som enligt förordningen (2007:832) med instruktion för Statens tjänstepensionsverk ansvarar för frågor som rör den statliga tjänstepensioneringen och statens tjänstegrupp-livförsäkring, i den mån dessa frågor inte hör till någon annan myndighet.

Till SPV:s uppgifter hör enligt 2 § i den angivna förordningen bl.a. att besluta om och betala ut tjänstepensionsförmåner, tjänstegrupppliv-ersättningar samt pensionsersättningar och särskilda pensionsersättningar. Myndigheten ska vidare svara för s.k. matrikelföring av dem som omfattas av statliga tjänstepensionsbestämmelser. Myndigheten får i anslutning till sitt verksamhetsområde utföra uppdragsverksamhet åt andra statliga myndigheter. SPV får även utföra uppdragsverksamhet åt andra om uppdragsgivaren har en nära anknytning till statlig verksamhet och de för uppdragsgivaren tillämpliga tjänstepensionsbestämmelserna utgör eller liknar de statliga tjänstepensionsbestämmelserna.

Anställningsmyndigheten lämnar uppgifter till SPV

SPV:s handläggning av ärenden inför beslut om utbetalning av tjänstepensionsförmåner regleras i förordningen (1997:909) om handläggning av ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner. Enligt 3 och 4 §§ i denna förordning ska SPV föra en tjänstematrikel (Mareg) för bl.a. den som har en anställning inom tillämpningsområdet för statliga tjänstepensionsbestämmelser.

Anställningsmyndigheten är skyldig att till SPV lämna de uppgifter som verket behöver för matrikelföring. SPV får meddela föreskrifter för verkställigheten av denna uppgiftsskyldighet (5 § förordningen om handlägg-

gning av ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner). Enligt 2 § Statens tjänstepensionsverks föreskrifter om lämnande av uppgifter till systemet för automatisk matrikelföring (AgVFS 2016:1A1) ska en anställningsmyndighet varje månad lämna uppgifter till SPV:s system för automatisk matrikelföring, avseende pensionsavtalen PA 16 och PA 03.

Vilka uppgifter som anställningsmyndigheten ska lämna till Mareg beslutas av SPV i s.k. överföringskrav. Dessa omfattar bl.a. personuppgifter i form av personnummer, anställningsnummer och namn. De omfattar vidare uppgifter om när vissa personer tillfrisknat från sjukdom och inte längre får sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan. Därutöver ska anställningsmyndigheten löpande lämna uppgifter om anställningen, bl.a. om anställningstid, anställningstyp, arbetstid, löner och premier.

SPV hanterar en stor mängd personrelaterade uppgifter

Som en följd av sin uppgift att administrera tjänstepensionen hanterar SPV pensioner och försäkringar för över 800 000 personer och registerför anställningsuppgifter för drygt 1,1 miljoner personer. Det innebär att myndigheten hanterar en omfattande mängd samlade personrelaterade uppgifter på individnivå, inklusive beräkningar av pensionsrätter m.m. Myndigheten fattar årligen cirka 55 000 beslut om pensioner och ersättningar. År 2018 gjorde myndigheten utbetalningar om sammanlagt ca 16 miljarder kronor.

De beslut som SPV fattar baseras på de uppgifter som anställningsmyndigheten och den enskilde pensions spararen har lämnat. Utöver uppgifter om personnummer, namn och adress innehåller besluten konkreta och individrelaterade uppgifter om hur stor pensionen blir, hur utbetalningarna kommer att ske och vilket pensionsavtal som är tillämpligt. I besluten redovisas vidare allmänt hållen information avseende grunderna för hur pensionen har beräknats enligt det aktuella pensionsavtalet och vad pensions spararen kan göra om han eller hon är missnöjd med beslutet. Besluten innehåller inga konkreta uppgifter om sjukdomshistorik, facklig tillhörighet eller andra känsliga personuppgifter. Information om arbetsgivare, civilstånd eller liknande uppgifter redovisas endast om det av särskild anledning är nödvändigt för att bedöma pensionen.

Utbetalning av statlig tjänstepension under krig och krigsfara

I socialförsäkringsbalken finns särskilda bestämmelser om socialförsäkringen under krig och krigsfara. Enligt 117 kap. 6 § andra stycket SFB ska Pensionsmyndigheten, efter överenskommelse med SPV, svara för utbetalningen av statliga tjänstepensioner under krig och krigsfara. Avsikten är att Pensionsmyndigheten ska kunna överta utbetalningen av pensioner som har beviljats av SPV. Det förutsätts i sådana situationer att SPV i överenskommelse med Pensionsmyndigheten, om inte krisläget lägger hinder i vägen, åtar sig att överföra pensionsmedel från arbetsgivaren till Pensionsmyndigheten för att täcka de utbetalade pensionsförmånerna (jfr. prop. 1984/85:24 s. 12).

3 Gällande rätt

3.1 Offentlighet- och sekretess

Allmänt om offentlighet- och sekretess

Varje svensk medborgare har rätt att ta del av allmänna handlingar (2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen, förkortad TF). En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 2 kap. 9 eller 10 § TF anses inkommen till myndigheten eller upprättad där (2 kap. 4 § TF). Med myndighet jämföras riksdagen och en beslutande kommunal församling (2 kap. 5 § TF).

Rätten att ta del av allmänna handlingar får enligt 2 kap. 2 § TF begränsas endast om det är påkallat med hänsyn till vissa angivna intressen, t.ex. skyddet för enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden. En sådan begränsning ska anges noga i en bestämmelse i en särskild lag eller, om det i ett visst fall är lämpligare, i en annan lag som den särskilda lagen hänvisar till. Efter bemyndigande i en sådan bestämmelse får regeringen genom förordning meddela närmare föreskrifter om bestämmelsens tillämplighet (2 kap. 2 § andra stycket TF). Den särskilda lagen är offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Regeringen har meddelat närmare föreskrifter i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641), förkortad OSF.

Enligt 1 kap. 7 § TF står det var och en fritt att meddela uppgifter i vilket ämne som helst i syfte att de ska göras offentliga i en tryckt skrift (meddelarfrihet). Meddelarfriheten har vissa begränsningar. Viss tystnadsplikt som har företräde framför meddelarfriheten anges i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. I övrigt räknas de tystnadsplikter som har företräde framför meddelarfriheten upp i slutet av varje kapitel i fjärde–sjätte avdelningen OSL.

Sekretessens innebörd och sekretessbestämmelsernas uppbyggnad

Sekretess innebär ett förbud att röja en uppgift, oavsett om det sker genom utlämnande av en handling eller genom att röja uppgiften muntligen eller på något annat sätt (3 kap. 1 § OSL).

En sekretessbestämmelse består i regel av tre huvudsakliga rekvisit som vart och ett anger sekretessens föremål, räckvidd och styrka. Sekretessens föremål är den information som kan hemlighållas och anges i lagen genom ordet ”uppgift” tillsammans med en precisering av uppgiftens art, t.ex. uppgift om ”enskilds personliga förhållanden”. En sekretessbestämmelses räckvidd bestäms vanligen genom att det i bestämmelsen preciseras att sekretessen för de angivna uppgifterna bara gäller i en viss typ av ärende, i en viss typ av verksamhet eller hos en viss myndighet. Sekretessens styrka bestäms normalt med hjälp av s.k. skaderekvisit. Man skiljer mellan raka och omvända skaderekvisit. Med ett rakt skaderekvisit är utgångspunkten att uppgifterna är offentliga och att sekretess bara gäller om det kan antas att en viss skada uppkommer om uppgiften röjs. Enligt det omvända skaderekvisitet gäller däremot som huvudregel sekretess .

Sekretessbrytande bestämmelser

Sekretess gäller som huvudregel inte bara i förhållande till enskilda, utan också mellan myndigheter, och i viss utsträckning även inom en myndighet (8 kap. 1 och 2 §§ OSL). Ibland måste dock en myndighet kunna lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess för att kunna utföra sitt uppdrag. Sekretessregleringen innehåller därför vissa särskilda sekretessbrytande bestämmelser.

En sekretessbrytande bestämmelse innebär att en sekretessbelagd uppgift får lämnas ut under vissa förutsättningar. Den sekretessbrytande bestämmelsen utformas efter en intresseavvägning mellan de olika organens behov av att utbyta uppgifter och det intresse som den aktuella sekretessbestämmelsen avser att skydda. Av 10 kap. 1 § och 12 kap. 2 § OSL följer att sekretess till skydd för någon enskild inte hindrar att uppgifter om den enskilde lämnas till andra enskilda eller en myndighet om den enskilde samtycker till det.

3.2 Sekretess i Statens tjänstepensionsverks verksamhet

Det saknas en uttrycklig reglering av sekretess för uppgifter i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner i SPV:s verksamhet. I OSL finns dock flera sekretessbestämmelser som kan vara tillämpliga på uppgifter som hanteras i SPV:s verksamhet.

Enligt 21 kap. 1 § OSL gäller sekretess för uppgift som rör en enskilds hälsa eller sexualliv, om det måste antas att den enskilde eller någon närstående till denne kommer att lida betydande men om uppgiften röjs. Bestämmelsen är tillämplig oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer och gäller därför hos SPV. Bestämmelsen har ett s.k. rakt kvalificerat skaderekvisit, vilket innebär en särskilt stark offentlighetspresumption. Bestämmelsen är endast avsedd att ge den enskilde ett minimiskydd för känsliga uppgifter om hälsa och sexualliv.

De uppgifter som SPV hanterar rör endast i begränsad omfattning den enskildes hälsa eller sexualliv. Bestämmelsen i 21 kap. 1 § OSL är därför inte tillämplig på flertalet av uppgifterna i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner.

Hos SPV sker registrering av enskilda personer. Enligt 22 kap. 1 § första stycket 1 OSL gäller den s.k. folkbokföringssekretessen i den utsträckning regeringen föreskriver i verksamhet som avser registrering av betydande del av befolkningen. Sekretessen gäller då för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs. Regeringen har meddelat närmare föreskrifter i detta avseende i 6 § OSF beträffande bl.a. verksamhet som avser SPV:s pensionsregister.

Det finns inte någon särskild registerförfattning som gäller för SPV. Enligt uppgift från SPV anses tjänstematrikeln Mareg inte utgöra en del av myndighetens pensionsregister. De uppgifter som anställningsmyndigheten lämnar till SPV, och som verket hanterar inför beslut om utbetal-

ning av tjänstepensionsförmåner, omfattas därför inte heller av den s.k. folkbokföringssekretessen.

Enligt 28 kap. 8 § OSL gäller sekretess i vissa uppräknade ärenden som rör viss inkomstgaranti samt viss pension, pensionsersättning och stöd för övergång till förvärvsarbete enligt vissa statliga kollektivavtal. Sekretessen enligt denna bestämmelse avser uppgifter om personliga och ekonomiska förhållanden och gäller med ett rakt skaderekvisit. Presumtionen är således att uppgifterna är offentliga. Som exempel på uppgifter som normalt sett bör betraktas som känsliga och inte lämnas ut har i förarbetena nämnts uppgifter om pensionsförsäkringar och arvodesinkomster som är hänförliga till opinionsbildande arbete (bet. 2002/03:KU14 s. 12). Sekretessen gäller inte beslut i ärenden.

De ärenden som avses i 28 kap. 8 § OSL handläggs bl.a. av SPV. Med hänsyn till hur bestämmelsen är utformad gäller dock sekretessen endast för uppgifter som förekommer i vissa utpekade ärenden. Eftersom ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner inte räknas upp i detta sammanhang omfattas de uppgifter som SPV hanterar i sådana ärenden inte av denna bestämmelse.

SPV utför uppdragsverksamhet åt bl.a. Kåpan Pensioner genom att bistå föreningen med administrationen av de pensionsförsäkringar som tillhandahålls för dem som inte gör ett aktivt val inom den individuella ålderspensionen. Enligt 31 kap. 12 § OSL gäller sekretess i uppdragsverksamhet för enskildas räkning. Denna sekretess tar främst sikte på att skydda enskilds ekonomiska intressen och gäller för olika typer av uppdrag som en myndighet utför för enskilds räkning, om förhållandena är sådana att det måste antas att uppdraget lämnats under förutsättning av sekretess (prop. 1979/80:2 Del A sida 237 f). Det ska vara fråga om provning, bestämning av egenskaper eller myckenhet, värdering, vetenskaplig, teknisk, ekonomisk eller statistisk undersökning eller annat sådant uppdrag som myndigheten utför för en enskilds räkning. I praxis har ansetts att det ska vara fråga om en uppgift som kräver vissa arbetsinsatser av inte alltför obetydligt slag, och att resultatet av uppdraget ska redovisas i en rapport eller liknande (HFD 2011 not 28).

Den administration som SPV utför åt andra än statliga myndigheter består i huvudsak av beräkning av och månadsvis registrering och kontroll av inbetalda avgifter samt utbetalning av pension och utfärdande av pensionsbrev och försäkringsbrev m.m. Den uppdragsverksamhet som SPV utför skiljer sig därmed från sådan verksamhet som omfattas av sekretessbestämmelsen i 31 kap. 12 § OSL. Det är inte fråga om sådana uppdrag som räknas upp i bestämmelsen eller som i tillräcklig grad liknar dessa. Det är inte heller fråga om uppdrag som redovisas i en rapport eller liknande. De uppgifter som SPV hanterar inom ramen för sin uppdragsverksamhet omfattas därmed inte heller av denna bestämmelse om sekretess.

3.3 Sekretessen för premiepensionsuppgifter – en jämförelse

Ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner har, särskilt i de delar som rör fondval och återbetalningsskydd, likheter med ärenden om inkomstgrundad ålderspension enligt lagstiftningen om allmän pension i fråga om placering av premiepensionsmedel och efterlevandeskydd. De sistnämnda uppgifterna kan omfattas av sekretess enligt 28 kap. 1 och 5 §§ OSL.

Av 28 kap. 1 § OSL framgår att sekretess gäller hos Pensionsmyndigheten och domstol för uppgift om en enskilds hälsotillstånd och andra personliga förhållanden om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Sekretessen gäller med ett rakt skaderekvisit, vilket således innebär en presumtion för offentlighet.

Enligt 28 kap. 5 § första stycket 1 OSL gäller sekretess hos Pensionsmyndigheten och domstol i ärende enligt lagstiftningen om inkomstgrundad ålderspension för uppgift om hur premiepensionsmedel har placerats för en enskilds räkning, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider men. Det råder således en presumtion för att uppgifterna omfattas av sekretess. När det gäller uppgifter om vad en pensionssparare har bestämt i fråga om efterlevandeskydd gäller absolut sekretess enligt 28 kap. 5 § första stycket 2 OSL. Enligt andra stycket samma lagrum gäller dock inte sekretessen sedan pensionsspararen har avlidit.

De aktuella sekretessbestämmelserna tillkom i samband med reformeringen av ålderspensionssystemet i slutet av 1990-talet och är i sak oförändrade sedan dess. I förarbetena angavs att det inte fanns skäl att införa en mer omfattande sekretess avseende uppgifter om storleken på tillgodohavanden (prop. 1997/98:151 s. 509 ff.). Sådana uppgifter omfattas därför av en sekretessbestämmelse med rakt skaderekvisit i 28 kap. 1 § OSL. Det konstaterades i samband med detta att tillgodohavandena så småningom skulle kunna uppgå till relativt höga belopp, och att uppgifterna därigenom skulle kunna komma att bli av större intresse för media.

Beträffande uppgifter om en enskilds fondval och fondbyten anfördes vidare att man måste räkna med att många skulle uppleva det som ett allvarligt intrång i deras personliga integritet om sådana uppgifter skulle lämnas ut. Vissa personer skulle kanske t.o.m. påverkas i sitt val av fonder om de visste att uppgifterna kunde lämnas ut. Sådana uppgifter omfattas, genom ett omvänt skaderekvisit, därför som huvudregel av sekretess enligt 28 kap. 5 § första stycket 1 OSL.

I fråga om sekretessen för efterlevandeskydd delade regeringen i propositionen vad som anförts i betänkandet av 1997 års premiereservutredning om behovet av en bestämmelse som innebar absolut sekretess (samma prop. s. 510). I betänkandet (SOU 1997:131 s. 126) gjordes en hänvisning till det privata försäkringsväsendet och förbudet i den då gällande 7 kap. 20 § försäkringsrörelselagen (1982:713) om att lämna ut uppgifter om de dispositioner som försäkringstagarna kan ha vidtagit beträffande i framtiden utfallande försäkringsbelopp, dvs. i första hand förmåns- tagarförordnanden. Motsvarande bestämmelse har inte förändrats innehållsmässigt och finns numera i 4 kap. 14 § försäkringsrörelselagen (2010:2043). Enligt 4 kap. 8 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag

gäller bestämmelsen i 4 kap. 14 § försäkringsrörelselagen också för tjänstepensionsföretag.

4 Förstärkt sekretesskydd vid hantering av statliga tjänstepensionsförmåner

4.1 Sekretess ska gälla för uppgifter i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner

Förslag: Uppgifter om en enskilds personliga förhållanden i ett ärende om statliga tjänstepensionsförmåner ska omfattas av sekretess, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Uppgifter om hur tjänstepensionsmedel har placerats för en enskilds räkning ska omfattas av sekretess om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider men.

Uppgifter om vad den enskilde har bestämt om skydd av tjänstepensionsmedel till förmån för efterlevande (återbetalningsskydd) ska omfattas av absolut sekretess.

Sekretessen ska inte hindra att uppgifter kan lämnas till en försäkringsgivare hos vilken tjänstepensionsmedel placeras för en enskilds räkning, om uppgiften behövs där för pensionsförsäkringens utformning.

Uppgifter ska vidare kunna lämnas till Pensionsmyndigheten efter överenskommelse om utbetalning av statliga tjänstepensioner under krig och krigsfara. Om sådana uppgifter överförs ska sekretessen även gälla hos Pensionsmyndigheten.

För uppgifter i allmän handling ska sekretessen gälla i högst 70 år. Sekretessen avseende återbetalningsskydd ska vidare inte gälla efter att pensionspararen har avlidit.

Skälen för förslaget

Sekretess bör gälla för uppgifter i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner

SPV har gjort en framställan till Regeringskansliet om ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (Fi2015/00758/ESA). Myndigheten anser att sekretess ska gälla för uppgifter om individers val av sparform och försäkringsgivare för avgiftsbestämd ålderspension enligt statliga tjänstepensionsbestämmelser samt för uppgift om individens val av återbetalningsskydd. I framställan har myndigheten hänvisat till att utvecklingen inom det statliga kollektivavtalsområdet gällande tjänstepension, och det nu gällande avtalet PA 16, innebär att allt fler anställda har fått en högre andel av sin tjänstepension i form av individuell ålderspension. Valda försäkringsgivare har därmed också fått ett ökat pensionskapital att förvalta.

Som framkommit i avsnitt 3.2 finns i nuläget i inte någon generellt tillämplig sekretessbestämmelse för ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner hos SPV. I enlighet med vad som angetts i avsnitt 2.2 hanterar dock myndigheten en stor mängd uppgifter om enskilda som kan vara känsliga. I verksamheten hanteras bl.a. uppgifter av personaladministrativ art som avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare som dokumentation om förändringar i arbetstider, sjukperioder, föräldraledighet och löneväxling. Samtliga dessa uppgifter kan uppfattas som integritetskänsliga.

Offentlighetsprincipen motiverar att media och allmänheten normalt ges insyn i myndighetschefers och andra högre befattningshavares tjänstepensioner. Insynsintresset gör sig dock inte lika starkt gällande för andra anställda i staten. De statliga tjänstepensionsförmånerna omfattar 100 000-tals anställda och tidigare anställda i statliga myndigheter. Många av de statligt anställda skulle sannolikt uppleva det som ett intrång i deras personliga integritet om uppgifter om bl.a. sjukfrånvaro, pensionsrätter och efterlevandeskydd lämnades ut. Många av dem skulle troligen också kunna känna obehag om delar av deras privatekonomi, t.ex. deras fondval, blev kartlagda i detalj. Det finns också en risk för att sådana uppgifter kan komma till användning vid kartläggning med brottsliga motiv som t.ex. olaga förföljelse (s.k. stalkning). Sammantaget talar behovet av skydd för uppgifter av det aktuella slaget för att uppgifter om statliga tjänstepensionsförmåner bör omfattas av sekretess.

När det gäller den närmare regleringen har SPV föreslagit att sekretessregleringen i 28 kap. 5 § OSL, bl.a. avseende uppgifter om hur premiepensionsmedel har placerats, ska utgöra förebild för en ny sekretessreglering. De uppgifter som Pensionsmyndigheten respektive SPV hanterar i ärenden om premiepension respektive statliga tjänstepensionsförmåner har påfallande likheter. Det handlar i stor utsträckning om samma typ av uppgifter, dvs. uppgifter om tillgodohavanden, hur pensionsmedlen placeras och uppgifter om efterlevandeskydd och återbetalningsskydd.

Den allmänna premiepensionen och den statliga tjänstepensionen skiljer sig dock i flera avseenden åt, vilket kan påverka insynsintresset. Premiepensionen är inte skattefinansierad, utan finansieras utanför statens budget genom avgifter som täcker såväl pensionsutbetalningar som pensionssystemets administrationskostnader. De statliga tjänstepensionsförmånerna finansieras huvudsakligen genom ramanslag som tilldelas myndigheterna genom statsbudgeten. Att en stor del av en verksamhet finansieras med skattemedel talar för att det finns ett starkt intresse för media och allmänheten att granska verksamheten. Intresset av insyn i den statliga tjänstepensionen kan därför förutsättas vara större än i den allmänna premiepensionen, som till största delen finansieras av privata arbetsgivare.

Det bör dock framhållas att vissa icke-statliga arbetsgivare omfattas av PA 16 och att inte enbart skattemedel finansierar den statliga tjänstepensionen. Vidare är det arbetsmarknadens parter tillsammans som påverkar tjänstepensionens innehåll och upplägg. Premier och tillgodohavanden som finns i den statliga tjänstepensionen är vidare en ersättning för arbetstagarnas prestationer i verksamheten. Det är också arbetstagarna själva, och inte staten, som har inflytandet över hur premierna förvaltas. Den statliga tjänstepensionen är av de skälen väl jämförbar med kollektivavtalade tjänstepensioner på andra avtalsområden. De överväganden

som har gjorts avseende insynsintresset i premiepensionen bedöms mot denna bakgrund i huvudsak vara tillämpliga även avseende uppgifter som hanteras inom den statliga tjänstepensionen.

Insynsintressets styrka beror dock även på förutsättningarna för att t.ex. ur ett jävs- och intressekonfliktsperspektiv kunna granska och publicera uppgifter som rör högre statliga befattningshavares tjänstepensionsförmåner, bl.a. avseende hur de väljer att placera sina tjänstepensionsmedel. Ett medialt eller allmänt intresse kan sannolikt också knytas till någon eller några myndigheters övriga kategorier av anställda. Som exempel skulle det kunna finnas ett intresse av att även få insyn i vilka placeringar som anställda vid myndigheter som övervakar finansmarknaderna gör.

Om det för uppgifter i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner finns ett visst insynsintresse måste också hänsynen till de enskildas integritet beaktas. Skyddet av offentliganställdas personliga uppgifter har stärkts i flera avseenden under senare år, bl.a. till följd av risken för förföljelse av och trakasserier riktade mot statligt anställda. Sådana handlingar kan bestå av mer eller mindre omfattande kartläggningar och sammanställningar av offentliga uppgifter från olika källor. Ett utvidgat sekretesskydd kan motverka sådana integritetskränkande kartläggningar av statligt anställda.

Mot intresset av att få insyn i hur statligt anställda väljer att placera sina tjänstepensionsmedel, som ett led i en granskning av en myndighet och dess verksamhet, ska också beaktas att sekretess redan gäller för motsvarande dispositioner inom premiepensionen. Lagstiftaren har för sådana uppgifter, även avseende statligt anställda, gjort bedömningen att insynsintresset inte är särskilt starkt. Fondval och placeringar har vidare karaktären av personliga val som hör till den enskildes privatekonomi. Detta oberoende av den enskildes ställning.

Det bör tilläggas att det finns annan reglering som också kan påverka avvägningen mellan sekretessintresset och insynsintresset. Även offentliga funktionärer omfattas av reglerna om förbud mot insiderhandel som finns i bl.a. EU:s marknadsmissbruksförordning¹ och som innebär att det är förbjudet för en person som har s.k. insiderinformation att utnyttja denna för egen eller annans räkning. Dessutom omfattas vissa offentliga funktionärer av anmälningsskyldighet enligt lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument. Anmälningsskyldigheten syftar övergripande till att stärka allmänhetens förtroende för de myndigheter och offentliga funktionärer som omfattas (prop. 2017/18:263 s. 20).

Övervägande skäl talar sammantaget för att behovet av sekretess för enskilda i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner väger tyngre än intresset av insyn.

Sekretessen bör gälla hos Statens tjänstepensionsverk och i domstol

SPV är den statliga myndighet som hanterar ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner. Sekretessens räckvidd bör därför som utgångspunkt

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

begränsas till denna myndighet. När SPV:s beslut överklagas till förvaltningsdomstol blir sekretessbestämmelserna vid myndigheten tillämpliga hos domstolen (jfr 43 kap. 1 § OSL). Om myndighetens beslut handläggs som ett mål om kollektivavtal torde domstolens uppgiftshantering vidare omfattas av sekretessen till skydd för enskilda i mål om kollektivavtal (36 kap. 4 § OSL).

Regleringen av statliga tjänstepensionsförmåner är dock komplex. Den omfattar det nuvarande tjänstepensionsavtalet PA 16, men i vissa fall även äldre kollektivavtal. Vidare kan tillämpningen vara beroende av om anställda är eller har varit arbetstagare hos en sådan icke-statlig arbetsgivare som anges i bilagan till avtalet och som Arbetsgivarverket har rätt att sluta kollektivavtal på statens vägnar för enligt förordningen (1976:1021) om statliga kollektivavtal, m.m. och 2 § förordningen (2007:829) med instruktion för Arbetsgivarverket. Talan mot SPV:s beslut kan därför komma att föras även i allmän domstol, utan att vara ett mål om kollektivavtal. Eftersom det inte kan uteslutas att uppgifter som omfattas av sekretess enligt den föreslagna bestämmelsen om sekretess hos SPV även kan förekomma i samband med annan handläggning vid domstol än den som omfattas av de ovan nämnda bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen, bör det av den nya bestämmelsen framgå att sekretessen i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner även gäller i domstol.

Uppgifter om enskilda personliga förhållanden bör skyddas med ett rakt skaderekvisit

I samband med införandet av sekretess i ärenden om inkomstgaranti eller motsvarande förmån (28 kap. 8 § OSL) anförde regeringen att det fanns ett behov av sekretess som motsvarar den i ärenden enligt lagstiftningen om bl.a. allmän pension (prop. 2007/08:160 s. 113). I denna bestämmelse, som omfattar en mindre del av de ärenden som SPV hanterar, föreskrivs ett rakt skaderekvisit, dvs. en presumtion för att uppgifter kan lämnas ut. Det raka skaderekvisitet valdes efter en avvägning mellan offentlighetsintresset och behovet av sekretesskydd för uppgifterna.

Den avvägning som har gjorts i 28 kap. 1 och 8 §§ OSL mellan sekretessintresset och insynsintresset i de ärenden som anges där får anses lämplig även i majoriteten av ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner. Det bör därför införas en bestämmelse som innebär att sekretess gäller hos SPV för uppgifter om enskilda personliga förhållanden i ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs, dvs. med presumtion för offentlighet.

Uppgifter om placeringar bör skyddas med ett omvänt skaderekvisit

Vid tillkomsten av den allmänna inkomstgrundade ålderspensionen infördes bestämmelser om sekretess för uppgift om enskilda fondval och fondbyten i premiepensionen. Bestämmelsen infördes i dåvarande 9 kap. 25 § sekretesslagen (1980:100) och överfördes i princip oförändrad till 28 kap. 5 § OSL. Enligt bestämmelsen gäller sekretessen med ett s.k. omvänt skaderekvisit (se avsnitt 3.3).

Som har utvecklats tidigare i detta avsnitt kan det finnas ett starkare intresse av insyn i uppgifter om placeringar inom ramen för den statliga

tjänstepensionen jämfört med motsvarande dispositioner inom premiepensionen. Som anförts ovan finns dock ett betydande sekretessintresse för uppgifterna inom den statliga tjänstepensionen. Utförda val av försäkringsgivare och placeringar måste i grunden ses som överväganden som hör till den privata sfären. Med beaktande av det anförda bör uppgifter om hur tjänstepensionsmedel har placerats för en enskilds räkning, på motsvarande sätt som gäller i fråga om uppgifter i premiepensions-systemet, omfattas av sekretess, om det inte står klart att de kan röjas utan att den enskilde lider men.

Uppgifter om återbetalningsskydd bör skyddas av absolut sekretess

Återbetalningsskyddet i tjänstepensionen syftar, i likhet med efterlevandeskyddet i premiepensionen enligt 91 kap. SFB, till att skydda vad den enskilde i förtid har bestämt ska ske med den premiebaserade, valbara och individuella ålderspensionen vid sitt eget dödsfall. Insynsintresset gör sig här inte lika starkt gällande som i andra ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner. Även för myndighetschefer och andra högre befattningshavare kan det berättigade intresset för andra att under den enskildes livstid få ta del av dokumenterade överväganden om hur tillgångarna i det här avseendet ska fördelas efter dennes död, anses mycket litet.

Som närmare har utvecklats i avsnitt 3.3 gäller absolut sekretess för uppgift om efterlevandeskydd i premiepensionssystemet. Det har motiverats med förhållandena på den privata marknaden och förbudet för försäkringsbolag att röja uppgifter om förmånstagarförordnanden (4 kap. 14 § försäkringsrörelselagen). Uppgifter om vad den enskilde har bestämt om skydd av tjänstepensionsmedel till förmån för efterlevande bör, i likhet med vad som gäller för efterlevandeskyddet i premiepensionssystemet och på den privata marknaden, anses höra till den strikt privata sfären som inte bör komma någon annan till del. För sådana uppgifter bör därför absolut sekretess gälla.

Sekretesstiden

Sekretesstidens längd varierar normalt beroende på vilket skyddsintresse som har föranlett sekretessen. När det gäller skyddet för enskildas personliga förhållanden är sekretesstiden i regel begränsad till 50 eller 70 år. Den längre sekretesstiden har ofta motiverats med att sekretessen som utgångspunkt bör gälla under större delen av den enskildes livstid.

För uppgifter om en enskilds personliga förhållanden i ärenden enligt lagstiftningen om allmän pension gäller sekretessen i högst 70 år (28 kap. 1 § femte stycket OSL). Även för uppgifter om hur premiepensionsmedel har placerats för en enskilds räkning gäller uppgifterna i högst 70 år (28 kap. 5 § tredje stycket OSL). Den nu föreslagna sekretessen avser integritetskänsliga uppgifter om enskilda personers tjänstepension. När det gäller sekretessens begränsning i tid bör vidare noteras att statligt anställda kan börja tjäna in kollektivavtalade statliga tjänstepensionsförmåner redan i tjugooårsåldern. En sekretess under högst 50 år är därmed för kort tid för att skydda uppgifterna under flertalet pensionssparares livslängd. En sekretesstid om 70 år får därför anses vara väl avvägd.

Uppgifter om vad pensionsspararen i förtid har bestämt om efterlevandeskydd är inte skyddade av sekretess sedan premiepensionsspararen har

avlidit (28 kap. 5 § andra stycket OSL). Det är således det förtida och strikt privata förfogandet av tillgångar som skyddas av sekretessregleringen i premiepensionssystemet. Ett likartat synsätt gör sig även gällande i fråga om statlig tjänstepension. Särskilt då tjänstepensionen i framtiden väntas utgöra en allt större del av den samlade kvarlåtenskapen efter den avlidne, måste dödsboets och de andra kvarlevandes behov av insyn anses starkare än behovet av sekretess. I likhet med vad som gäller beträffande efterlevandeskydd i fråga om premiepensionsmedel bör därför uppgifter om återbetalningsskydd i den statliga tjänstepensionen inte omfattas av sekretess efter att pensionsspararen har avlidit.

Sekretessbrytande bestämmelser

SPV är valcentral för den individuella ålderspensionen, vilket bl.a. innebär att myndigheten registrerar enskildas val av placering av tjänstepensionsmedel och överför uppgifterna till den valda försäkringsgivaren. Eftersom försäkringsgivarna är enskilda rättssubjekt kommer sekretessen i den nya föreslagna bestämmelsen även att gälla i förhållande till dem.

Som valcentral och administratör av den statliga tjänstepensionen måste SPV kunna förse de enskilda försäkringsgivarna med den information som är nödvändig för att dessa ska kunna meddela och utforma en viss typ av pensionsförsäkring i enlighet med pensionsspararens val. Försäkringsgivaren behöver bl.a. få tillgång till nödvändiga person- och kontaktuppgifter. Det kan även handla om andra nödvändiga uppgifter, som t.ex. vad pensionsspararen har bestämt om återbetalningsskydd och åldersuppgifter som ska ligga till grund för att genomföra och förvalta valet av en generationsfundsplacering.

En sekretessbrytande bestämmelse bör mot denna bakgrund införas som innebär att den nu föreslagna sekretessen inte hindrar att uppgifter lämnas till en försäkringsgivare hos vilken tjänstepensionsmedel placeras för en enskilds räkning, om uppgiften behövs där för pensionsförsäkringens utformning.

Som närmare har utvecklats i avsnitt 3.1 gäller som huvudregel sekretess mellan myndigheter. För att SPV och Pensionsmyndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter under krig och krigsfara bör därför en sekretessbrytande bestämmelse införas som innebär att den nu föreslagna sekretessen inte hindrar att uppgifter lämnas till Pensionsmyndigheten med stöd av en sådan överenskommelse som avses i 117 kap. 6 § andra stycket SFB.

Överföring av sekretess

Den föreslagna sekretessbestämmelsen är begränsad till att gälla hos SPV och i domstol. Sekretessen gäller därmed inte hos Pensionsmyndigheten när den myndigheten, efter överenskommelse med SPV, svarar för utbetalningen av statliga tjänstepensioner under krig och krigsfara. Det bör därför införas en bestämmelse om överföring av sekretess när Pensionsmyndigheten får uppgifter från SPV efter en sådan överenskommelse.

4.2 Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter bör inte inskränkas

Bedömning: Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter bör inte inskränkas.

Skälen för bedömningen: Som närmare har utvecklats i avsnitt 3.1 gäller som huvudregel att den s.k. meddelarfriheten har företräde framför tystnadsplikten. En omständighet som i nu aktuella hänseenden skulle kunna tala för att tystnadsplikten ges företräde är att vissa uppgifter anses så integritetskänsliga att de bedömts behöva omfattas av ett omvänt skaderekvisit. Intresset av att media ska kunna granska främst myndighetschefer och andra högre befattningshavares tjänstepensionsärenden hos SPV talar emellertid mot en begränsning av meddelarfriheten. Det kan vidare noteras att den tystnadsplikt som följer av 28 kap. 1, 5 och 8 §§ OSL, som omfattar i sekretesshänseende likvärdiga uppgifter, inte har getts företräde framför meddelarfriheten, jfr. 28 kap. 17 § OSL. Meddelarfriheten bör mot denna bakgrund inte inskränkas.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 november 2020.

Bedömning: Det finns inte behov av några övergångsbestämmelser.

Skälen för förslaget och bedömningen: Lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 november 2020.

Det bedöms inte finnas behov av några övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

Bedömning: Förslaget medför inte några kostnadsökningar eller konsekvenser för bl.a. sysselsättningen eller den offentliga servicen i olika delar av samhället.

Skälen för bedömningen: Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för SPV eller för staten i övrigt, och inte heller för kommuner, regioner, företag eller andra enskilda. Förslaget bedöms inte få några samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt.

För SPV innebär förslaget en ökad tydlighet för vad som gäller när allmänna handlingar begärs ut vid myndigheten. Någon ökad arbetsbelastning jämfört med idag kan inte förväntas.

För försäkringsgivare som förvaltar statliga tjänstepensioner innebär regleringen en ökad trygghet när det gäller hur pensionsspararnas uppgifter hanteras av SPV. Detsamma gäller för andra på vars uppdrag SPV administrerar tjänstepensionsförmåner. Även för enskilda anställda i sta-

ten ökar tryggheten när det gäller hur uppgifterna hanteras. Skyddet för de enskildas integritet överväger den begränsning av insynen som regleringen innebär. Hanteringen blir vidare i sekretesshänseende enhetlig med hur Pensionsmyndigheten hanterat likartade uppgifter i samband med handläggningen av premiepensionen.

Förslaget bedöms inte medföra några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen, brottsligheten eller det brottsförebyggande arbetet, sysselsättningen och den offentliga servicen i olika delar av landet, små företag, jämställdheten mellan kvinnor och män eller möjligheten att nå de integrationspolitiska målen.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

28 kap. 8 a §

Paragrafen är ny och behandlas i avsnitt 4.1.

I *första stycket* anges att sekretess gäller hos SPV och domstol för uppgift i ärende om statliga tjänstepensionsförmåner. De ärenden som avses är ärenden om statliga tjänstepensionsförmåner som regleras i författningar eller kollektivavtal. Sekretessen omfattar därmed även sådan uppdragsverksamhet som SPV utför enligt 3 § förordningen med instruktion för Statens tjänstepensionsverk.

Med kollektivavtal om statlig tjänstepension avses för närvarande i första hand kollektivavtalet PA 16. De tjänstepensionsförmåner som omfattas är t.ex. de pensionsförmåner som regleras i nämnda kollektivavtal, exempelvis premiebestämd ålderspension, sjukpension och efterlevandepension samt återbetalningsskydd. PA 16 gäller för arbetstagare som Arbetsgivarverket har rätt att sluta kollektivavtal för på statens vägnar, samt för sådana icke statliga anställningar som anges i bilagan till avtalet. Dessa individers rätt till pensionsförmåner regleras direkt i kollektivavtalet.

Äldre kollektivavtal om tjänstepension kan i viss utsträckning fortfarande gälla, t.ex. kollektivavtalet om tjänstepension PA-91, som upphörde att gälla vid utgången av år 2003. Med stöd av övergångsbestämmelser gäller bestämmelser i PA-91 fortfarande för ett fåtal personer som innehar anställningar som myndighetschefer och ett hundratal enskilda personer som har rätt till sjukpension fram till dess att de uppnår aktuell ålder för att få ålderspension.

Såväl nuvarande som tidigare anställdas uppgifter omfattas av sekretesskyddet. Även avlidna personers uppgifter omfattas, med den begränsning som följer av regleringen i tredje stycket.

Enligt *första stycket 1* gäller sekretess för uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Vad som utgör personliga förhållanden får bestämmas med ledning av vanligt språkbruk.

Även uppgifter om en fysisk persons ekonomi räknas till uppgifter om enskilds personliga förhållanden (jfr. prop. 2008/09:150 s. 339). Som exempel på uppgifter om ekonomiska förhållanden kan särskilt nämnas uppgifter om storleken på tillgodohavandet av tjänstepensionsförmånen, liksom uppgifter om värdeutvecklingen. Andra personliga förhållanden kan avse t.ex. uppgifter om en persons bostadsadress, familjeförhållanden och telefonnummer. Även uppgifter som kan knytas till nuvarande eller tidigare anställningar eller uppgifter som rör förhållandet mellan den anställda och arbetsgivaren kan omfattas.

Uppgifter som till sin karaktär är harmlösa, t.ex. uppgifter om ålder och anställningsmyndighet, bör i normalfallet kunna lämnas ut. Sekretess bör däremot gälla för uppgifter som typiskt sett kan innebära att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Som exempel på sådana uppgifter kan nämnas uppgifter om sjukfrånvaro.

Enligt *första stycket 2* gäller sekretess för uppgifter om hur tjänstepensionsmedel har placerats för en enskilds räkning, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider men. Med tjänstepensionsmedel avses de premier som den anställdes arbetsgivare varje månad betalar in till SPV avseende den valbara delen av den individuella ålderspensionen i tjänstepensionssystemet. Med placeringar menas alla former av val och dispositioner som den enskilde förfogar över avseende tillgodohavandet och som regleras i villkoren för tjänstepensionen.

Av *första stycket 3* framgår att sekretess gäller för vad en pensions-sparare har bestämt om skydd av tjänstepensionsmedel till förmån för efterlevande. I kollektivavtalet PA 16 betecknas detta återbetalningsskydd. Sekretessen är absolut Bestämmelsen motsvarar vad som gäller för uppgifter om efterlevandeskydd i fråga om premiepensionsmedel enligt 28 kap. 5 § första stycket 2 OSL och vad som gäller på den privata marknaden enligt 4 kap. 14 § försäkringsrörelselagen.

Enligt *andra stycket* gäller sekretessen i fråga om vad den enskilde bestämt om återbetalningsskydd enligt första stycket punkt 3 endast medan den enskilde lever.

Enligt *tredje stycket* gäller sekretessen för uppgift i en allmän handling i högst 70 år.

28 kap. 8 b §

Paragrafen är ny och innehåller s.k. sekretessbrytande bestämmelser. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Enligt *första stycket* hindrar inte sekretessen enligt 28 kap. 8 a § att SPV lämnar ut uppgifter till försäkringsgivare i samband med att myndigheten som valcentral administrerar den valbara delen i den statliga tjänstepensionen.

I *andra stycket* ges SPV rätt att utan hinder av sekretess lämna ut uppgifter till Pensionsmyndigheten under krig och krigsfara med stöd av en sådan överenskommelse som anges i 117 kap. 6 § andra stycket SFB.

28 kap. 8 c §

Paragrafen är ny och innehåller en bestämmelse om överföring av sekretess. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Genom bestämmelsen omfattas uppgifter som SPV lämnar till Pensionsmyndigheten i enlighet med en sådan överenskommelse som avses i 117 kap. 6 § andra stycket SFB av sekretess enligt 8 a § även hos Pensionsmyndigheten.

Ikraftträdandebestämmelsen

Bestämmelsen behandlas i avsnitt 5.

Ikraftträdandebestämmelsen anger att lagen träder i kraft den 1 november 2020.